नेपाली समाचार

जापानबाट प्रकाशित पहिलो नेपाली पत्रिका 日本初ネパール語の新聞 First Nepalese Newspaper in Japan

वर्ष १९, अंक ०५, २०८२ चैत्र ०१-१५

Vol. 19, No. 05, March 16-31, 2026

भदौ २३ घटनामा ओली, लेखक र खापुङलाई कार्वाहीको सिफारिस

भदौ २४ बारे भने आयोग मौन

❑ नेस डेस्क

काठमाडौं – भदौ २३ र २४ मा भएको घटना बारे छानबिन गर्न गठित जाँचबुझ आयोगले तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, गृहमन्त्री रमेश लेखक र नेपाल प्रहरीका महानिरीक्षक चन्द्र कुबेर खापुङले त्यसलाई रोक्न पहल नगरेको निष्कर्ष निकालेको छ ।

फिल्डबाट वास्तविक सुरक्षा स्थितिबारे जानकारी भइरहँदा पनि गोली प्रहार रोकेर वार्ता गर्न आवश्यक पहल नगरेको निष्कर्षसहित आयोगले ओली, लेखक र खापुङलाई मुलुकी फौजदारी संहिताको दफा १८१ र १८२ बमोजिम कारबाही गर्न सिफारिस गरेको छ । त्यस्तो कसुर गर्ने व्यक्तिलाई ३ देखि १० वर्षसम्म कैद र ३० हजार रूपैयाँदेखि १ लाखसम्म जरिवाना हुन सक्ने व्यवस्था छ ।

तत्कालीन गृहसचिव गोकर्णमणि दुवाडी, सशस्त्र महानिरीक्षक राजु अर्याल, तत्कालीन राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका प्रमुख हुतराज थापा र काठमाडौंका तत्कालीन सीडीओ छविलाल रिजालविरूद्ध दफा १८२ अनुसार हेलचेक्र्याइँअन्तर्गत फौजदारी कसुरमा कारबाही सिफारिस गरिएको छ । यस्तै हालका प्रहरी महानिरीक्षक दानबहादुर कार्कीविरूद्ध विभागीय कारबाही सिफारिस गरिएको छ ।

>>> बाँकी पृष्ठ ७ मा

पात्र मात्र हैन, प्रणाली नै बदल्नुपर्छ

पुरानै मेसिनबाट नयाँ नतिजा असम्भव

❑ नेस डेस्क

काठमाडौं – नेपाली राजनीतिको रंगमञ्चमा दशकौंदेखि पात्रहरू बदलिए, व्यवस्था फेरियो र आन्दोलनका स्वरूपहरू बदलिए । तर, आम नागरिकले पाउने सेवा, सुशासन र राज्यको चरित्रमा भने खासै परिवर्तन आउन सकेन । पछिल्लो समय 'ब्यालेट' मार्फत उदाएको रास्वपाले आशाको सञ्चार त गराएका छन्, तर के पुरानै र जकडिएको प्रशासनिक संयन्त्रभित्र बसेर नयाँ परिणाम निकाल्न सम्भव छ ? नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठानका पूर्व कार्यकारी प्रमुख एवं द्वन्द्वविद् डा. विष्णुराज उप्रेती नेपालको मुख्य समस्या पात्रमा नभई प्रणालीमा रहेको तर्क गर्छन् । राज्यका हरेक अंगमा बिचौलिया, उच्च पदस्थ कर्मचारी र राजनीतिक नेतृत्वको जुन 'त्रिकोणात्मक सिन्डिकेट' छ, त्यसले कसरी 'स्टेट क्याप्चर' गरेको छ र यसलाई चिर्न कस्तो साहसी कदम आवश्यक छ ? राज्य सञ्चालनका क्षिद्रहरू र कर्मचारीतन्त्रभित्रको बेथितिमाथि केन्द्रीत रहेर नेपाली समाचारका लागि नृप रावलले डा. उप्रेतीसँग गरेको कुराकानीको सम्पादित अंश :-

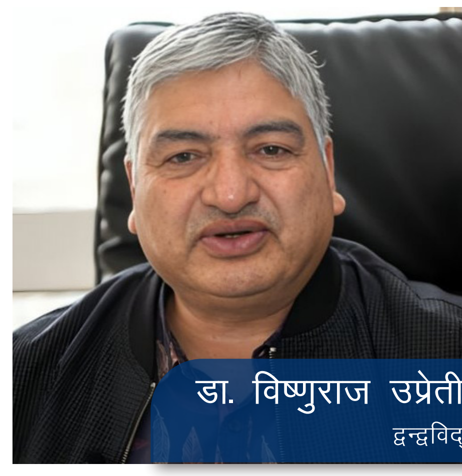

डा. विष्णुराज उप्रेती
द्वन्द्वविद्

नेपालको राजनीतिक इतिहासमा जनताले फेरि ब्यालेटमार्फत ठूलो परिवर्तनको सन्देश दिएका छन्, एक द्वन्द्वविद्को नजरमा यसलाई कसरी हेर्नुहुन्छ ?

कुनै पनि द्वन्द्वका दुई वटा मुख्य कारण हुन्छन्– एउटा संरचनागत र अर्को तात्कालिक । विगतमा भएका सशस्त्र विद्रोहहरू समाजमा व्याप्त भेदभाव, गरिबी, अशिक्षा र बेरोजगारी जस्ता संरचनागत कारणले भएका थिए । तर, विडम्बना के छ भने हरेक परिवर्तन पछि आएका सरकारहरूले ती संरचनागत समस्यालाई सम्बोधन गर्न सकेनन् । अहिले जुन नयाँ शक्तिहरूको उदय भएको छ, यो जनतामा व्याप्त वितृष्णा र 'स्टाटस' (यथास्थिति) प्रतिको आक्रोश हो । हतियार बिनाको यो परिवर्तनले के देखाउँछ भने अब नेपाली जनता हिंसात्मक बाटोभन्दा पनि मतपत्रमार्फत प्रणाली सुधार्न चाहन्छन् । यद्यपि, यदि यी नयाँ शक्तिहरूले पनि सुशासन दिन सकेनन् भने द्वन्द्वको अर्को स्वरूप पैदा हुन सक्छ ।

नयाँ राजनीतिक शक्तिहरूको उदयले पुराना दलहरूलाई विस्थापित गर्ने

>>> बाँकी पृष्ठ ७ मा

✍सम्पादकीय

मध्यपूर्व तनाव र छिमेकी राष्ट्रहरूमा परेको प्रभाव

विश्व राजनीतिको केन्द्रबिन्दु मानिने मध्यपूर्व क्षेत्र अहिले फेरि एकपटक गहिरो तनावको अवस्थामा पुगेको छ । यस क्षेत्रमा भइरहेका द्वन्द्व, युद्ध तथा शक्ति संघर्षहरूले केवल सम्बन्धित देशहरूलाई मात्र होइन, वरिपरिका छिमेकी राष्ट्रहरूलाई समेत गम्भीर रूपमा प्रभावित पारिरहेका छन् । मध्यपूर्वको अस्थिरता कुनै एक देशको समस्या मात्र नभई अन्तर्राष्ट्रिय सुरक्षा, अर्थतन्त्र र मानवीय संकटसँग जोडिएको विषय बनिसकेको छ ।

सबैभन्दा पहिले, यस क्षेत्रको तनावले छिमेकी देशहरूमा सुरक्षा चुनौती बढाएको छ । युद्धग्रस्त क्षेत्रबाट भाग्ने शरणार्थीहरूको ठूलो संख्या छिमेकी राष्ट्रहरूमा प्रवेश गर्दा त्यहाँको आन्तरिक सुरक्षा, सामाजिक संरचना र स्रोत व्यवस्थापनमा दबाब सिर्जना भएको छ । उदाहरणका लागि, सिरिया र इराकको द्वन्द्वका कारण टर्की, जोर्डन र लेबनानजस्ता देशहरूले लाखौं शरणार्थीलाई आश्रय दिनुपरेको छ, जसले ती देशहरूको आर्थिक र सामाजिक सन्तुलनमा गम्भीर असर पारेको छ । दोस्रो, आर्थिक असर पनि उत्तिकै गम्भीर देखिएको छ । मध्यपूर्व विश्वको प्रमुख तेल उत्पादन गर्ने क्षेत्र भएकाले यहाँको अस्थिरताले अन्तर्राष्ट्रिय तेल बजारमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्दछ । तेलको मूल्यमा हुने उतारचढावले छिमेकी देशहरूको अर्थतन्त्रलाई अस्थिर बनाउँछ । आयातमा निर्भर राष्ट्रहरूका लागि ऊर्जा संकट गहिरिन सक्छ भने निर्यातमा निर्भर देशहरू पनि दीर्घकालीन अनिश्चितताबाट प्रभावित हुन्छन् । यसले क्षेत्रीय व्यापार र लगानीमा समेत नकारात्मक असर पारिरहेको छ ।

तेस्रो, राजनीतिक अस्थिरता र शक्ति सन्तुलनमा आएको परिवर्तनले छिमेकी राष्ट्रहरूको कूटनीतिक सम्बन्धमा जटिलता थपेको छ । विभिन्न शक्तिशाली राष्ट्रहरूको हस्तक्षेपले क्षेत्रीय ध्रुवीकरण बढाएको छ, जसले छिमेकी देशहरूलाई पक्ष रोज्न बाध्य बनाएको छ । यसले दीर्घकालीन शान्ति र सहकार्यको संभावनालाई कमजोर बनाएको छ । मानवीय दृष्टिकोणबाट हेर्दा, मध्यपूर्वको तनावले ठूलो मानवीय संकट निम्त्याएको छ । लाखौं मानिस विस्थापित भएका छन्, स्वास्थ्य, शिक्षा र आधारभूत सेवामा पहुँच घटेको छ । छिमेकी राष्ट्रहरूले मानवीय सहायता प्रदान गर्न प्रयास गरे पनि उनीहरूका आफ्नै स्रोत सीमित हुँदा समस्या झन् जटिल बन्दै गएको छ ।

अन्ततः, मध्यपूर्वको वर्तमान अवस्था विश्व समुदायका लागि गम्भीर चेतावनी हो । दीर्घकालीन समाधानका लागि संवाद, कूटनीति र सहकार्य अपरिहार्य छन् । छिमेकी राष्ट्रहरू मात्र होइन, अन्तर्राष्ट्रिय समुदायले पनि साझा जिम्मेवारी बहन गर्दै शान्ति स्थापना र स्थायित्वका लागि ठोस पहल गर्न आवश्यक छ । अन्यथा, यस क्षेत्रको अस्थिरता अझ फैलिँदै विश्वव्यापी संकटको रूप लिन सक्ने खतरा रहिरहने छ ।

मध्यपूर्वको वर्तमान तनाव तत्कालै समाधान हुने सम्भावना कम देखिन्छ । क्षेत्रीय शक्ति प्रतिस्पर्धा, धार्मिक–राजनीतिक विभाजन र अन्तर्राष्ट्रिय शक्तिहरूको हस्तक्षेपका कारण अवस्था अझ जटिल बन्दै जाने संकेत देखिन्छ । यदि कूटनीतिक पहल प्रभावकारी रूपमा अघि बढेन भने सानो झडप पनि ठूलो क्षेत्रीय युद्धमा रूपान्तरण हुने जोखिम रहन्छ । छिमेकी राष्ट्रहरूमा शरणार्थी संकट, सुरक्षा चुनौती र आर्थिक दबाब अझ बढ्न सक्छ । विशेषगरी तेल बजारमा अस्थिरता बढेमा विश्व अर्थतन्त्रमा समेत प्रभाव पर्ने छ । तर अर्कोतर्फ, अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको दबाब र वार्ताको प्रयासले पूर्ण युद्धलाई केही हदसम्म रोक्न सक्छ । समग्रमा, निकट भविष्यमा अनिश्चितता र तनाव जारी रहने सम्भावना बढी छ, तर दीर्घकालीन समाधानका लागि संवाद, सहकार्य र सन्तुलित कूटनीति नै एक मात्र स्थायी मार्ग देखिन्छ ।

नयाँ शक्तिको उदयः आशा कि भ्रम ?

विचार

✍ मुनालप्रसाद न्यौपाने

पछिल्ला वर्षहरूमा नेपालको राजनीतिमा नयाँ शक्तिहरूको उदय भएको छ । परिवर्तनको चाहना, नयाँ नेतृत्वप्रति विश्वास र वैकल्पिक राजनीतिक सँस्कारको खोजीले जनतालाई नयाँ दलतर्फ आकर्षित गरिरहेको देखिन्छ । सामाजिक सञ्जालको बढ्दो प्रयोग, नागरिक सहभागिताको विस्तार तथा युवाहरूको सक्रियताले पनि यस प्रक्रियालाई थप बल दिएको छ । यही सन्दर्भमा एउटा महत्वपूर्ण प्रश्न उठ्छ– नयाँ शक्तिको उदय वास्तवमै जनताको आशा र परिवर्तनको संकेत हो ? कि, यो केवल क्षणिक आकर्षण वा भ्रम मात्र हो ?

बारम्बार सरकार परिवर्तन हुनु, राजनीतिक अस्थिरता, आन्तरिक गुटबन्दी तथा व्यक्तिगत स्वार्थकेन्द्रीत राजनीति जस्ता कारणले जनताको विश्वास क्रमशः कमजोर हुँदै गएको छ । धेरै नागरिकहरूलाई यस्तो महसुस हुन थालेको छ कि राजनीतिक दलहरू जनताको वास्तविक आवश्यकता र समस्याभन्दा पनि सत्ता प्राप्ति र त्यसको संरक्षणमा बढी केन्द्रीत भएका छन् । यसका साथै भ्रष्टाचारका आरोप, सार्वजनिक नीति कार्यान्वयनमा ढिलाइ, बेरोजगारीको समस्या तथा युवा पुस्ताको विदेश पलायन जस्ता विषयहरूले पनि जनतामा असन्तुष्टि बढाएको छ । यस्तो परिस्थितिमा शिक्षित युवाहरूले परम्परागत राजनीतिक नेतृत्वबाट अपेक्षित परिवर्तन नदेखेपछि वैकल्पिक राजनीतिक शक्तिको खोजी गर्न थालेका हुन् ।

यही निराशा र असन्तुष्टिले नयाँ राजनीतिक दल र नेतृत्वको उदयका लागि वातावरण तयार गरेको देखिन्छ । नयाँ राजनीतिक शक्तिको उदय हुनुका पछाडि विभिन्न सामाजिक, राजनीतिक र मनोवैज्ञानिक कारण रहेका छन् । मुख्यतः जनतामा बढ्दो असन्तुष्टि र परिवर्तनको चाहनाले नयाँ शक्तिहरूको उदयलाई प्रेरित गरेको देखिन्छ । लामो समयदेखि एउटै राजनीतिक शैली र नेतृत्वले अपेक्षित परिणाम दिन नसकेपछि जनतामा नयाँ सोच र नयाँ नेतृत्वप्रति आकर्षण बढ्न थालेको छ । युवाहरूले पारदर्शिता, उत्तरदायित्व र सुशासनलाई प्राथमिकता दिने राजनीतिक सँस्कारको अपेक्षा गरेका छन् ।

नयाँ राजनीतिक शक्तिहरूको उदयसँगै जनतामा विभिन्न प्रकारका आशा र अपेक्षाहरू जन्मिएका छन् । धेरै नागरिकहरू, विशेषगरी युवा पुस्ता, नयाँ नेतृत्वले देशमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने विश्वास गर्छन् । उनीहरू इमानदार, पारदर्शी र जिम्मेवार नेतृत्वको अपेक्षा राख्छन्, जसले जनताको हितलाई प्राथमिकतामा राखेर काम गर्नेछ । सबैभन्दा ठूलो अपेक्षा इमानदारी र उत्तरदायित्वपूर्ण शासनको हो । जनताले नयाँ शक्तिले भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्न, राज्यका स्रोतहरूको सही उपयोग गर्न तथा शासन प्रणालीलाई पारदर्शी बनाउन पहल गर्ने अपेक्षा गरेका छन् । यदि यस्तो शासन प्रणाली स्थापित गर्न सकियो भने सरकारप्रति जनताको विश्वास पुनः स्थापित हुन सक्छ ।

त्यसैगरी आर्थिक विकास र रोजगारी सिर्जना पनि जनताको प्रमुख अपेक्षामध्ये एक हो । नेपालमा बेरोजगारीको समस्या गम्भीर बन्दै गएको अवस्थामा नयाँ शक्तिले देशभित्रै रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने र युवाहरूलाई स्वदेशमै भविष्य खोज्ने वातावरण बनाउने आशा गरिएको छ । विकासका परियोजनाहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने र आर्थिक अवसरहरू विस्तार गर्ने अपेक्षा पनि जनतामा रहेको छ ।

नयाँ राजनीतिक शक्तिप्रति जनतामा धेरै आशा छन्, तर उनीहरूले विभिन्न चुनौतीहरूको सामना गर्नुपर्ने सम्भावना पनि उत्तिकै छ । सबैभन्दा ठूलो चुनौती राजनीतिक अनुभवको कमी हुन सक्छ । नयाँ नेतृत्वसँग उत्साह र नवीन सोच भए पनि शासन सञ्चालनको व्यावहारिक अनुभव कम हुन सक्छ, जसले नीति निर्माण तथा कार्यान्वयन प्रक्रियामा कठिनाइ ल्याउन सक्छ । अर्को चुनौती, राजनीतिक स्थायित्व कायम राख्नु हो ।

नेपालमा सरकारहरू लामो समयसम्म टिक्न नसक्ने प्रवृत्ति देखिएको छ । यस्तो अवस्थामा नयाँ शक्तिहरूले दीर्घकालीन नीति निर्माण र स्थिर नेतृत्व प्रदान गर्न सक्ने कि नसक्ने भन्ने प्रश्न पनि उठ्न सक्छ ।

यसका साथै वाचा र कार्यान्वयनबीचको अन्तर पनि महत्वपूर्ण चुनौती बन्न सक्छ । चुनावको समयमा गरिएका प्रतिबद्धताहरू व्यवहारमा लागू गर्न नसके जनताको विश्वास फेरि कमजोर हुन सक्छ । त्यसैले नयाँ शक्तिले आफ्नो वाचाअनुसार काम गर्न सके मात्र जनताको विश्वास कायम राख्न सक्नेछ । नयाँ शक्तिको उदयलाई धेरैले परिवर्तनको संकेतका रूपमा हेरेका छन् । लामो समयदेखि चल्दै आएको परम्परागत राजनीतिक शैलीप्रति जनतामा असन्तुष्टि बढ्दै जाँदा नयाँ शक्तिहरूले आशाको किरण देखाएको अनुभूति धेरै नागरिकहरूमा छ ।

नयाँ नेतृत्व, नयाँ सोच र फरक राजनीतिक सँस्कारको वाचा गर्दै आएका यी शक्तिहरूले जनतालाई सकारात्मक परिवर्तनको अपेक्षा गर्न प्रेरित गरेका छन् । तर, केवल नयाँ हुनु मात्रले सफलता सुनिश्चित गर्दैन । यदि नयाँ शक्तिहरूले पनि पुरानै राजनीतिक शैली अपनाए वा आफ्ना वाचाअनुसार काम गर्न सकेनन् भने जनताको विश्वास फेरि कमजोर हुन सक्छ । त्यसैले नयाँ शक्तिको वास्तविक मूल्याङ्कन उनीहरूको व्यवहार, नीति र कार्यक्षमताका आधारमा गर्न आवश्यक हुन्छ । यस अर्थमा नयाँ शक्तिको उदयलाई पूर्ण रूपमा आशा वा पूर्ण रूपमा भ्रम भन्नुभन्दा पनि, यसलाई अवसर र चुनौती दुवैका रूपमा हेर्न सकिन्छ । यदि नयाँ शक्तिहरूले पारदर्शिता, उत्तरदायित्व र परिणाममुखी शासन स्थापित गर्न सके भने यो नेपालको राजनीतिका लागि आशाको किरण बन्न सक्छ । तर यदि अपेक्षाअनुसार परिवर्तन ल्याउन सकेनन् भने यो केवल क्षणिक आकर्षणमा सीमित हुन सक्छ ।

नेपालको पछिल्लो राजनीतिक परिवर्तनसँगै देशले नयाँ नेतृत्व पाएको छ । यो नेतृत्व केवल उमेरको हिसाबले मात्र नयाँ होइन, सोच, दृष्टिकोण र कार्यशैलीका हिसाबले पनि फरक छ । शिक्षित, प्रविधिमैत्री र अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव बोकेका यी नेताहरूले पारम्परिक राजनीतिक ढाँचालाई चुनौती दिँदै नयाँ शैलीको शासन व्यवस्था ल्याउने संकेत दिएका छन् । नयाँ नेतृत्वप्रति जनताको अपेक्षा अत्यन्त उच्च छ । वर्षौंदेखि भ्रष्टाचार, ढिलासुस्ती र असक्षम व्यवस्थापनबाट थाकेका नागरिकहरूले अब परिणाममुखी शासन चाहेका छन् । जनताले अब केवल भाषण होइन, व्यवहारिक परिवर्तन देख्न चाहन्छन्– जसमा पारदर्शिता, जवाफदेहिता र छिटो निर्णय प्रक्रिया समावेश छन् ।

नयाँ नेतृत्वबाट सबैभन्दा ठूलो अपेक्षा गरिएको विषय सुशासन हो । सरकारी निकायहरूमा हुने अनियमितता, घूसखोरी र राजनीतिक हस्तक्षेपलाई नियन्त्रण गर्न सक्नु नै उनीहरूको पहिलो परीक्षा हुनेछ । डिजिटल प्रणालीको प्रयोग, सार्वजनिक खर्चको पारदर्शिता, र नागरिक निगरानी प्रणालीलाई मजबुत बनाउने दिशामा काम गर्नुपर्ने आवश्यकता छ ।

नेपालको अर्थतन्त्र अझै पनि कमजोर अवस्थामा रहेको छ । बेरोजगारी, वैदेशिक रोजगारीमा निर्भरता, र उद्योग क्षेत्रको विकास नहुनु मुख्य समस्या हुन् । नयाँ नेतृत्वले रोजगारी सिर्जना, स्टार्टअप प्रवर्द्धन, कृषि आधुनिकीकरण र पर्यटन विकासलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने अपेक्षा गरिएको छ । यदि आर्थिक क्षेत्रमा ठोस सुधार गर्न सकियो भने, जनताको जीवनस्तरमा प्रत्यक्ष प्रभाव पर्नेछ ।

यो परिवर्तनको मुख्य आधार युवाशक्ति नै हो । त्यसैले नयाँ नेतृत्वले युवाहरूलाई केवल मतदाता होइन, नीति निर्माण प्रक्रियामा सहभागी बनाउनु आवश्यक छ । उद्यमशीलता, नवप्रवर्तन र सीप विकासका कार्यक्रमहरू विस्तार गर्नुपर्छ । युवाहरूलाई देशमै अवसर उपलब्ध गराउन सके मात्र 'Brain Drain' कम गर्न सकिन्छ ।

नेपालको प्रशासनिक संयन्त्र अझै पनि पुरानो शैलीमा सञ्चालन भइरहेको छ । ढिलो प्रक्रिया, कागजी कामको झन्झट र जिम्मेवारीको अस्पष्टता जस्ता समस्या छन् । नयाँ नेतृत्वले ई–गभर्नेन्स, सेवा प्रवाहमा सरलीकरण, र कर्मचारीतन्त्रमा सुधार ल्याउनुपर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

नयाँ नेतृत्वले सन्तुलित र व्यवहारिक विदेश नीति अपनाउनुपर्ने छ । भारत र चीनजस्ता छिमेकी राष्ट्रहरूसँगको सम्बन्धलाई सन्तुलित राख्दै अन्य अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारी विस्तार गर्नुपर्ने आवश्यकता छ । आर्थिक कूटनीति मार्फत लगानी भित्र्याउने र नेपाललाई विश्व बजारसँग जोड्ने काम पनि महत्वपूर्ण हुनेछ ।

यद्यपि अपेक्षा धेरै छन्, नयाँ नेतृत्वका लागि चुनौती पनि कम छैनन् । अनुभवको कमी, पुरानो राजनीतिक संरचनाको दबाब, र जनताको उच्च अपेक्षा, यी सबैले काम गर्न गाह्रो बनाउन सक्छन् । यदि अपेक्षा अनुसार काम गर्न सकिएन भने, जनतामा निराशा फैलिन सक्छ । नयाँ नेतृत्व नेपालको लागि अवसर पनि हो र परीक्षा पनि । यदि उनीहरूले पारदर्शिता, सुशासन र विकासलाई केन्द्रमा राखेर काम गर्न सके भने देशले नयाँ दिशा लिन सक्छ । तर केवल आशा मात्र पर्याप्त हुँदैन । ठोस कार्यान्वयन र निरन्तरता आवश्यक हुन्छ । जनताको विश्वास जित्नका लागि नेतृत्वले परिणाम देखाउनै पर्ने छ ।

नेपालको २०२६ को राजनीतिक परिवर्तन केवल सत्ता परिवर्तन होइन, यो जनताको चेतनाको परिवर्तन हो । युवाहरूको सक्रिय सहभागिता, नयाँ नेतृत्वको उदय, र पुराना संरचनाको पुनर्विचारले देशलाई नयाँ दिशातर्फ लैजाने सम्भावना देखिएको छ ।

तर यो अवसरलाई सफलतामा रूपान्तरण गर्न नेतृत्वको क्षमता, नीति कार्यान्वयन, र जनताको निरन्तर सहभागिता आवश्यक छ । यदि यी पक्षहरूलाई सन्तुलित रूपमा अघि बढाइयो भने, नेपालले स्थिर, समृद्ध र लोकतान्त्रिक राष्ट्रको रूपमा नयाँ अध्याय सुरू गर्न सक्छ ।

एनआरएनएको तीन गौरवशाली योजना

❑ नेस संवाददाता

टोकियो - गैरआवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए) ले विदेशमा रहेका नेपालीहरूको सीप, पुँजी र प्रविधिलाई मातृभूमिको विकासमा जोड्न तीनवटा दूरगामी महत्वका परियोजनाहरू अघि सारेको छ। संघको १२ औं एकताको महाधिवेशनपश्चात् बसेको बैठकले स्वास्थ्य, शिक्षा र सार्वजनिक यातायात क्षेत्रमा आमूल सुधार ल्याउने लक्ष्यसहित यी आयोजनाहरूलाई स्वीकृत गरेको हो।

संघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष एवं 'ट्रेड एण्ड इन्भेस्टमेन्ट' विभागका प्रमुख रोविन शेरचनका अनुसार, यी परियोजनाहरूले नेपालको सामाजिक–आर्थिक पूर्वाधारमा नयाँ आयाम थप्नेछन्। प्रस्तावित योजनाहरूलाई मूर्त रूप दिन संघले सरकारी निकायहरूसँगको समन्वय र लगानीको खाका समेत तयार गरिसकेको छ। जसअनुसार एनआरएनएको प्राथमिकतामा रहेको पहिलो परियोजना 'एनआरएनए हस्पिटल' हो। यो केवल उपचार केन्द्र मात्र नभई एउटा बृहत् 'मल्टिपल कम्प्लेक्स' हुनेछ। विशेषगरी वैदेशिक रोजगारी वा बसोबासका कारण विदेशमा रहेका नेपालीका वृद्ध बुबा–आमाको हेरचाहका लागि यसमा अत्याधुनिक 'रिटायरमेन्ट होम' र 'केयर होम' को व्यवस्था गरिनेछ।

यसैगरी विदेशमा जन्मे-हुर्केका नेपाली बालबालिकाहरूलाई आफ्नो भाषा, संस्कार र मौलिक पहिचानसँग जोड्न एनआरएनएले विद्यालय स्थापनाको अर्को अवधारणा ल्याएको छ। यस विद्यालयमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको पाठ्यक्रमका साथै नेपाली भाषा र सँस्कृतिको अध्यापन गराइनेछ। यो परियोजनाले दोस्रो पुस्ताका नेपालीलाई भावनात्मक रूपमा नेपालसँग जोड्ने र भविष्यमा उनीहरूलाई नेपालमै सेवा गर्ने वातावरण तयार गर्ने विश्वास लिइएको छ।

यसैगरी अर्को तेस्रो योजना रहेको छ , काठमाडौं उपत्यकाको अस्तव्यस्त यातायात र बढ्दो प्रदूषण न्यूनीकरणका लागि एनआरएनएले अत्याधुनिक विद्युतीय (ईभी) डबल लेन्थ बस सञ्चालनको प्रस्ताव गरेको छ। विशेषगरी चक्रपथ (रिङरोड) र मुख्य सहरी क्षेत्रमा यी बसहरू सञ्चालन गर्ने लक्ष्य छ। काठमाडौं महानगरपालिकासँगको प्रारम्भिक छलफल भइसकेको यस परियोजनाले 'हरित सहर'को अवधारणालाई सघाउने र सार्वजनिक यातायातमा सर्वसाधारणको पहुँचलाई सहज बनाउने दाबी गरिएको छ। यी महत्वकांक्षी परियोजनाहरूलाई कार्यान्वयन गर्न एनआरएनएले 'पब्लिक–प्राइभेट पार्टनरसिप' (पीपीपी) मोडल अपनाउने भएको छ। लगानी जुटाउन १० अर्ब रूपैयाँ पुँजी भएको 'एनआरएनए नेपाल डेभलपमेन्ट फण्ड'लाई तत्काल सञ्चालनमा ल्याइनेछ। यी आयोजनाहरूलाई अघि बढाउने निर्णय गर्दै संघले त्यसको पूर्ण जिम्मेवारी वरिष्ठ उपाध्यक्ष रोविन शेरचनलाई सुम्पेको छ।

एनआरएनका लागि छुट्टै डेस्क

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं - त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा गैरआवासीय नेपाली (एनआरएन) र नेपाली मूलका विदेशी नागरिकका लागि छुट्टै डेस्क राख्ने निर्णय भएको छ। नेपाली भाषा, सँस्कृति र नेपाली माटोप्रतिको आत्मीयतालाई प्रगाढ बनाउन भन्दै विमानस्थल अध्यागमनको आगमन र प्रस्थान कक्षमा छुट्टै डेस्कको व्यवस्थापन गर्ने निर्णय भएको हो। अध्यागमन विभागले त्यसका लागि व्यवस्थापन गर्न भन्दै आइतबार विमानस्थल अध्यागमन कार्यालयलाई पत्राचार गरेको छ। यो निर्णयले एनआरएन र नेपाली मूलका विदेशी नागरिकलाई नेपालमा पर्यटन र लगानी प्रवर्द्धन गर्न प्रोत्साहित गर्ने अपेक्षासमेत राखिएको छ।

एशोसिएसन अफ नेपाली ओरिजिन (एएनओ) ले अध्यागमनमा यस्तो व्यवस्था गर्नका लागि माग गर्दै आएको थियो। एएनओले पछिल्लो सरकारी व्यवस्थाको स्वागत गर्दै भनेको छ, 'सरकारी निर्णयले विश्वभरका नेपाली मूलका नागरिकहरूले सम्मानित भएको महसुस गरेका छन्।'

टोकियोमा दोस्रो मोना फेस्टिवल हुँदै

❑ नेस संवाददाता

टोकियो - म्याग्दी प्रवासी नेपाली संघ (मोना) जापानको आयोजनामा टोकियोमा दोस्रो मोना फेस्टिवल हुने भएको छ। आउँदो अप्रिल ११ तारिख शनिबार र १२ तारिख आईतबार इताबासीको ताकासिमादायरा नजिकै रहेको आकाचुका पार्कमा हुने उक्त फेस्टिवलका लागि नेपालबाट लोकप्रिय लोक तथा दोहोरी गायक रवि कार्की जापान आउने भएका छन्। गायक कार्की पछिल्लो समयका चल्तिका कलाकार हुन्। उनका दर्जनौ गीतहरू साँगीतिक बजारमा हिट छन्। गीत-संगीतको माध्यमबाट गृह जिल्ला म्याग्दीलाई चिनाउन गायक कार्कीको योगदान अतुलनीय छ।

फेस्टिवलमा विभिन्न जनजातिहरूको कला र सँस्कृति झल्कने वेषभूषामा झाँकी, नौमती बाजा, लोक भजन, लोकलहरी, दोहोरी, कौडा, सालैजो जस्ता म्याग्दीलाई चिनाउने अर्गानिक साँगीतिक कोसेलीहरू गुञ्जायमान हुने मोना जापानमा अध्यक्ष गणेश श्रेष्ठले नेपाली समाचारलाई बताए।

फेस्टिवलमा जापानी कलाकारहरूको पनि साँगीतिक प्रस्तुती रहने मोना जापानका महासचिव सुरेश पुनले जानकारी दिए। नेपाल–जापान कूटनीतिक सम्बन्धको ७० औं वर्षगाँठको अवसर पनि परेको सन्दर्भमा हुन लागेको फेस्टिवलमा जापानमा रहेको नेपाली राजदूतावासको पनि सहयोग र सहकार्य रहने फेस्टिवल आयोजक मुल समारोह समितिका संयोजक ज्ञानेन्द्र केसीले बताए। फेस्टिवल येहे रेमिट्को इभेन्ट पार्टनरशिप र भेटघाट रेष्टुरेन्टको प्रमुख प्रायोजनमा हुन लागेको हो भने मिडिया पार्टनरमा समुद्रपारि डट कम रहेको मोना जापानका वरिष्ठ उपाध्यक्ष टिका छन्त्यालले बताए। मोना फेस्टिवलका लागि हङकङ, दक्षिण कोरिया, मध्यपूर्व तथा नेपालदेखि समेत दर्जनौ अतिथिहरू जापान आउने सुनिश्चित भएको मोना जापान स्रोतले जनाएको छ। जापानीहरूबीच नेपाली पहिचानको उजागर गर्ने र नेपाल र जापानबीच रही आएको सम्बन्धलाई जनस्तरसम्म प्रवर्धन गर्ने उद्देश्यले फेस्टिवलको आयोजना गरिएको मोना जापानका सल्लाहकार समेत रहेका वरिष्ठ पत्रकार तिलक मल्लले बताए। फेस्टिवलमा धौलागिरी भजन समूह, देउराली पञ्चेबाजा, घुम्टे नौमती बाजा, राष्ट्रिय लोक तथा दोहोरीगीत प्रतिष्ठान जापान शाखा, नेपाल मगर संघ जापान, तमुधी जापान, एभरेष्ट इन्टरनेशनल स्कुल जापान, एशियन ब्रिज इन्टरनेशनल स्कुल लगायतका संघसंस्थाहरूको सहकार्य रहने बताईएको छ।

अप्रिलदेखि साइकल ट्राफिक नियममा कडाई

❑ नेस संवाददाता

टोकियो - जापानमा साइकल यात्रालाई सुरक्षित र व्यवस्थित बनाउन सरकारले अप्रिल १ देखि नयाँ ट्राफिक नियम कार्यान्वयनमा ल्याउने भएको छ। 'ब्लु टिकट' नाम दिइएको यस नयाँ प्रणालीअन्तर्गत अब साइकल चलाउँदा ट्राफिक नियम उल्लङ्घन गर्नेहरूले स्थलगत रूपमै नगद जरिवाना तिर्नुपर्नेछ। विशेष गरी साइकल चलाउँदा मोबाइल फोनको प्रयोग गर्ने, ट्राफिक लाइट पालना नगर्ने र अन्य जोखिमपूर्ण व्यवहार गर्नेहरूलाई लक्षित गरी यो नियम ल्याइएको हो। यसअघि जापानमा साइकल चालकका लागि दुईवटा मात्र विकल्प थिए- कि त प्रहरीले सामान्य 'पहेंलो कार्ड' दिएर सचेत गराउँथ्यो, कि त 'रेड टिकट' मार्फत सिधै फौजदारी अभियोग चलाउनुपर्ने हुन्थ्यो। सानातिना गल्तीमा 'पहेंलो कार्ड' प्रभावकारी नभएको र 'रेड टिकट' को कानूनी प्रक्रिया निकै लामो र झन्झटिलो भएका कारण प्रहरीलाई नियमनमा कठिनाइ भइरहेको थियो।

सन् २०२५ मा पैदलयात्री र साइकल ठोक्किएर भएका दुर्घटनाको संख्या हालसम्मकै उच्च (करिब ३ हजार ३ सय) पुगेपछि सरकारले कडा कदम चालेको हो। तथ्याङ्कअनुसार गम्भीर वा ज्यान जाने गरी भएका ७५ प्रतिशत साइकल दुर्घटनामा साइकल चालककै गल्ती भेटिने गरेको छ। नयाँ व्यवस्थाअनुसार १६ वर्षभन्दा माथिका साइकल चालकले नियम मिचेमा प्रहरीले 'ब्लु टिकट' जारी गर्नेछ। यसको मुख्य उद्देश्य चालकलाई सचेत गराउनु र सामान्य गल्तीमै फौजदारी मुद्दा चल्नबाट जोगाउनु हो।

ब्लु टिकट पाएपछि चालकले तोकिएको जरिवाना रकम एक हप्ताभित्र बैंक वा हुलाक कार्यालयमा बुझाउनुपर्ने छ। समयमै जरिवाना तिरेमा उक्त विषय त्यहीं टुंगिनेछ र चालकमाथि कुनै फौजदारी रेकर्ड रहने छैन। तर जरिवाना नतिरेको खण्डमा भने मुद्दा अदालतसम्म पुग्न सक्छ।

जापानी युवतीहरू यसकारण सन्तान जन्माउन अनिच्छुक

❑ नेस संवाददाता

टोकियो – जापानमा ६० प्रतिशतभन्दा बढी युवतीहरू सन्तान जन्माउन अनिच्छुक देखिएका छन् । सन् २०२५ मा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार, सन् २०१८ देखि सुरू भएको वार्षिक सर्वेक्षणमा सन्तान जन्माउन नचाहने महिलाहरूको संख्या अहिलेसम्मकै उच्च स्तरमा पुगेको हो। विशेष गरी पेशागत जीवन (करियर) र सन्तानको पालनपोषणबीच सन्तुलन मिलाउन कठिन हुने देखेपछि धेरै महिलाहरूले सन्तान नजन्माउने निर्णय गरेको सर्वेक्षणले देखाएको छ । व्यक्तिगत प्रयासले मात्र करियर र बालबच्चाको हेरचाह सँगसँगै लैजान असम्भव जस्तै बनेको यथार्थ यस सर्वेक्षणले उजागर गरेको छ ।

१८ देखि २९ वर्ष उमेर समूहका ४ सय अविवाहित युवा-युवतीमाझ गरिएको यस सर्वेक्षणमा केवल ३७ दशमलव ४ प्रतिशतले मात्र आफू सन्तान जन्माउन इच्छुक रहेको बताएका थिए भने ६२ दशमलव ६ प्रतिशतले सन्तान नजन्माउने उत्तर दिएका थिए । लिङ्गका आधारमा हेर्दा, सन्तान नजन्माउने बताउने पुरूषको संख्या अघिल्लो वर्षको तुलनामा शून्य दशमलव ८ प्रतिशतले बढेर ६० दशमलव ७ प्रतिशत पुगेको छ । उता महिलाहरूको हकमा भने यो संख्या ११ दशमलव ६ प्रतिशतको ठूलो वृद्धि ल्याउँदै ६४ दशमलव ७ प्रतिशत पुगेको छ । सर्वेक्षणको इतिहासमा सन्तान नजन्माउने चाहना राख्ने महिलाको संख्या पुरूषको तुलनामा बढी देखिएको यो पहिलो पटक हो ।

सन्तान जन्म र पालनपोषणमा चिन्ता व्यक्त गर्नुका कारणहरूमा ६३ दशमलव २ प्रतिशत पुरूष र ७१ दशमलव ७ प्रतिशत महिलाले 'आर्थिक भार' लाई मुख्य कारण मानेका छन् । त्यस्तै ५१ दशमलव २ प्रतिशत पुरूष र ६१ दशमलव ४ प्रतिशत महिलाले 'करियरमा आउने अवरोध' लाई कारण देखाएका छन् । यी दुवै कारकहरूमा पुरूषको तुलनामा महिलाहरूको चिन्ता बढी देखिएको छ । यसैबीच, सन्तानको इच्छा राख्ने २५ देखि ४४ वर्ष उमेर समूहका ८ सय विवाहित व्यक्तिहरूमाझ पनि सर्वेक्षण गरिएको थियो । जसमा ५२ प्रतिशत पुरूष र ६४ दशमलव १ प्रतिशत महिलाले सन्तान जन्माउँदा करियरमा बाधा पुग्ने डर रहेको बताएका थिए । सन्तान हुर्काउनकै लागि ५३ दशमलव ३ प्रतिशत पुरूष र ६६ दशमलव ८ प्रतिशत महिलाले जागिर परिवर्तन गर्ने वा सरूवा लिनेबारे सोचिरहेको पाइएको छ ।

जापानमा ३७ वर्षपछि रेलको भाडा बढ्यो

❑ नेस संवाददाता

टोकियो – जापानको सबैभन्दा ठूलो रेल सेवा प्रदायक कम्पनी 'इस्ट जापान रेलवे' (जेआर इस्ट) ले गत शनिबारदेखि आफ्नो भाडा दरमा औसत ७ दशमलव १ प्रतिशतले वृद्धि गरेको छ । सन् १९८७ मा कम्पनी निजीकरण भएयता, उपभोग करमा भएको हेरफेर बाहेक, गरिएको यो पहिलो ठूलो भाडा वृद्धि हो ।

कम्पनीका अनुसार बढ्दो श्रम लागत र निर्माण सामग्रीको मूल्य वृद्धिका कारण भाडा बढाउनु परेको हो । रेलका लिग (रेल्स) र 'रेलरोड टाइज' जस्ता सामग्रीको मूल्यमा भएको वृद्धिका कारण गत आर्थिक वर्षमा मात्रै मर्मत सम्भार खर्च ३०० अर्ब येन नाघेको छ, जुन १० वर्षअघिको तुलनामा २६ प्रतिशतले बढी हो । साथै, रात्रिकालीन समयमा लिग मर्मत गर्ने दक्ष कामदारको पारिश्रमिक बढेकाले पनि कम्पनीलाई आर्थिक भार थपिएको छ ।

पछिल्लो समय टोकियोका मुख्य रेल मार्गहरू (यामानोते र केहिन-तोहोकु लाइन) मा विद्युत् अवरोध र तार चुँडिने जस्ता समस्याका कारण घण्टौंसम्म सेवा अवरूद्ध हुँदा यात्रुले सास्ती भोग्नुपरेको थियो । भाडा वृद्धिमार्फत संकलन हुने वार्षिक ८८ अर्ब येन अतिरिक्त आम्दानीलाई कम्पनीले यस्तै प्राविधिक समस्या समाधान, पूर्वाधार स्तरोन्नति र सुरक्षा उपायहरूमा लगानी गर्ने योजना बनाएको छ ।

भाडा वृद्धिको बचाउ गर्दै जेआर इस्टका अध्यक्ष एवं सीईओ किसे योइचीले भने, 'सुरक्षित र उच्च गुणस्तरीय रेल सेवा आगामी पुस्तालाई हस्तान्तरण गर्न यो निर्णय अनिवार्य थियो। केवल खर्च कटौती गरेर मात्र बदलिँदो सामाजिक आवश्यकता र सुरक्षा चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्न सम्भव छैन ।' कोभिड-१९ महामारीपछि यात्रु संख्या पुरानै लयमा फर्किए पनि आम्दानी स्थिर रहेकाले सेवालाई विश्वसनीय र विपद् प्रतिरोधी बनाउन यो कदम चालिएको कम्पनीको दाबी छ । धेरैजसो यात्रुले पनि सुरक्षा र गुणस्तर सुधार हुने अपेक्षामा यस वृद्धिलाई स्वभाविक रूपमा लिएको पाइएको छ ।

साइकलमा मापसे गर्ने १५ सय बढीको लाइसेन्स चट्

❑ नेस संवाददाता

टोकियो – जापानमा मादक पदार्थ सेवन (मापसे) गरेर साइकल चलाउने विरूद्धको कारबाहीमा निकै कडाइ गरिएको छ। सन् २०२५ मा मात्रै मापसे गरी साइकल चलाएको आरोपमा १५ सय ७ जनाको सवारी चालक अनुमतिपत्र (लाइसेन्स) निलम्बन गरिएको छ, जुन अघिल्लो वर्षको तुलनामा ६५ गुणाले बढी हो ।

सन् २०२४ मा यो संख्या मात्र २३ थियो। नेशनल पुलिस एजेन्सीले सार्वजनिक गरेको प्रतिवेदन अनुसार, सन् २०२४ नोभेम्बरदेखि लागू भएको संशोधित सडक ट्राफिक ऐनका कारण कारबाहीको संख्यामा यो भारी वृद्धि देखिएको हो । जापानको नयाँ कानूनी व्यवस्था अनुसार, जसले मापसे गरेर साइकल चलाउँछ, उसले कार वा अन्य मोटर गाडी चलाउँदा पनि सडकमा गम्भीर जोखिम निम्त्याउन सक्ने प्रहरीको ठहर छ । साइकल चलाउँदा गरिएको उल्लङ्घनका लागि चालकको 'डेमेरिट पोइन्ट' नकाटिए पनि सार्वजनिक सुरक्षा आयोगले त्यस्ता व्यक्तिलाई ६ महिनासम्मका लागि मोटर गाडी चलाउन प्रतिबन्ध (लाइसेन्स निलम्बन) लगाउन सक्ने प्रावधान छ। नयाँ नियम अनुसार, प्रतिलिटर श्वासमा ०.१५ मिलिग्राम वा सोभन्दा बढी अल्कोहलको मात्रा भेटिएमा साइकल चालकलाई मोटर चालक सरह नै फौजदारी कारबाही गरिन्छ । यसमा दोषी पाइएमा तीन वर्षसम्म कैद वा ५ लाख येनसम्म जरिवाना हुन सक्छ । तथ्याङ्क अनुसार ओसाकामा सबैभन्दा बढी ५ सय २ जनाको लाइसेन्स निलम्बन गरिएको छ भने टोकियोमा २ सय ५४ जना कारबाहीमा परेका छन् ।

जुलाईसम्म पुरानै 'स्वास्थ्य बिमा कार्ड' चल्ने

❑ नेस संवाददाता

टोकियो – जापान सरकारले पुराना स्वास्थ्य बिमा कार्डको प्रयोग गर्न पाउने समयसीमा आगामी जुलाई अन्त्यसम्मका लागि थप गर्ने निर्णय गरेको छ । स्वास्थ्य मन्त्री केनिचिरो उएनोले पत्रकार सम्मेलनमार्फत उक्त जानकारी दिएका हुन् । यसअघि मार्च महिनाको अन्त्यसम्म मात्र पुराना कार्ड प्रयोग गर्न पाउने समयसीमा तोकिएको थियो। जापानले आफ्नो स्वास्थ्य सेवा प्रणालीलाई पूर्ण रूपमा 'डिजिटलाइज' गर्ने उद्देश्यका साथ 'माई नम्बर' पहिचान पत्रलाई स्वास्थ्य बिमासँग एकीकृत गर्ने अभियान चलाइरहेको छ । नयाँ डिजिटल प्रणालीमा संक्रमण हुने प्रक्रिया सुस्त भएपछि सर्वसाधारणको सहजताका लागि सरकारले चार महिना समय थप गरेको हो ।

स्वास्थ्य मन्त्री उएनोका अनुसार अझै पनि ठूलो संख्यामा बिरामीहरू उपचारका लागि अस्पताल पुग्दा पुराना स्वास्थ्य बिमा कार्ड नै बोकेर आउने गरेका छन् । यो सङ्क्रमणकालीन अवस्थामा नागरिकलाई समस्या नपरोस् भन्नका लागि समय थपिएको उनले स्पष्ट पारेका छन् ।

जापान सरकारले डिसेम्बर २०२४ सम्म नयाँ स्वास्थ्य बिमा कार्डहरू जारी गरेको थियो भने डिसेम्बर २०२५ देखि परम्परागत कार्डहरूलाई अमान्य घोषणा गर्ने प्रक्रिया सुरू गरेको थियो । सरकारको नयाँ निर्णयअनुसार, बिरामीले जुलाई अन्त्यसम्म पुराना कार्ड वा आफ्नो स्वास्थ्य बिमामा आबद्ध रहेको प्रमाण पेश गरेमा पहिलेझैं कुल उपचार खर्चको १० देखि ३० प्रतिशत मात्र शुल्क तिरेर उपचार सेवा पाउनेछन् ।

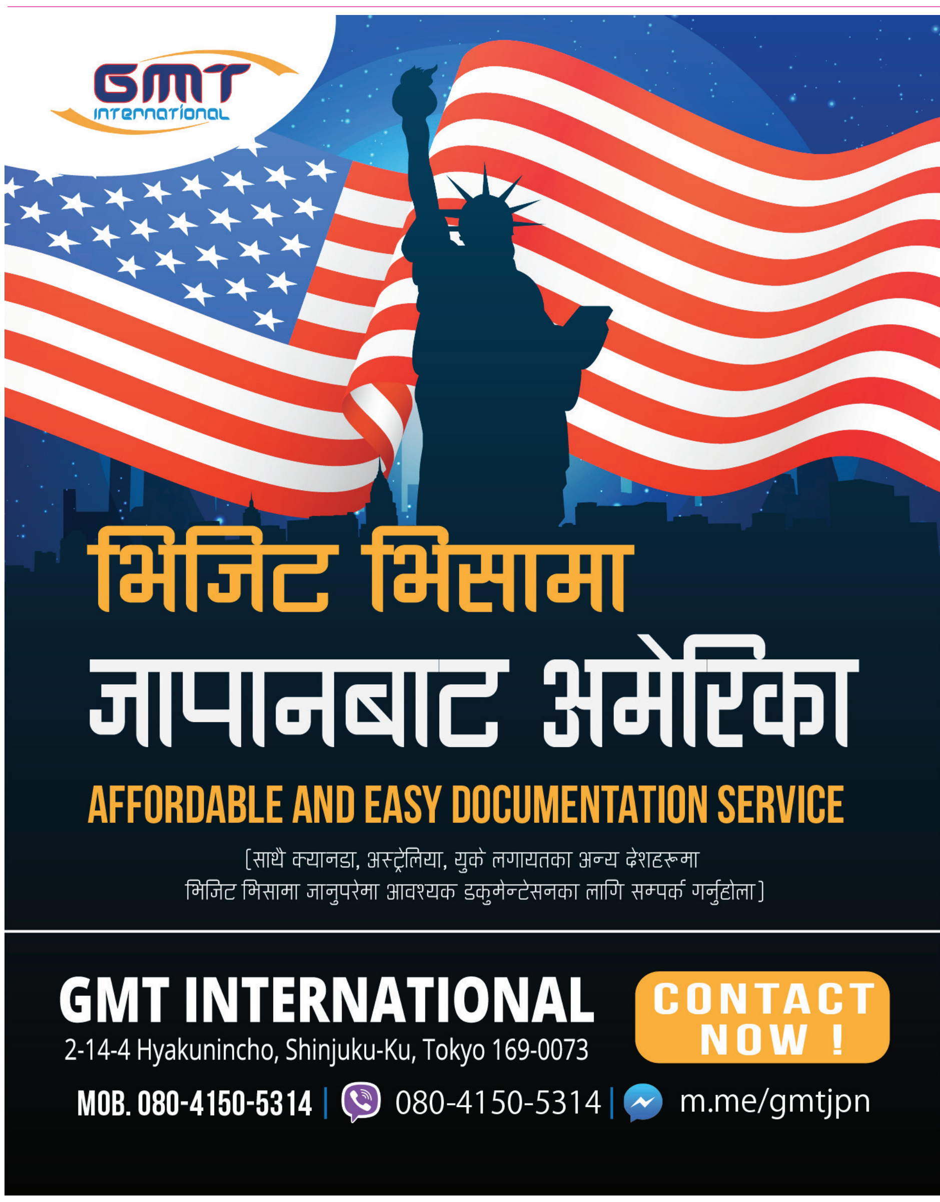

तपाईहरूकै प्रतिक्षामा भेटघाट

तपाईहरुकै रोजाई अनुसार स्वादिष्ट परिकारका साथमा सबैखाले भेटघाट, बैठक, रमाईलो रमझम सहित बर्थ डे लगायतका विभिन्न पार्टीहरु गर्नुपरेमा वा आफ्ना चेलीबेटी तथा पाहुना खुवाउनुपरेमा सँधै हामीलाई सम्झनुहोला । यहाँहरुको सन्तुष्टि नै हाम्रो सफलता हो ।

Contact Number : 03-5338-4066 | 03-5338-4067

भेटघाट नेपाली रेष्टुरेन्ट BHETGHAT NEPALI RESTAURANT

JR Yamanote Line, Shin-Okubo Station (Only 2 minute walk)
1-11-31 Hyakunincho, Shinjuku-Ku, Tokyo 169-0073
Business Hour: Daily 10:00 - 24:00

कुनै पनि भिसा र इमिग्रेशन सम्बन्धि कामको लागि हामीलाई सम्झनुहोला

१) बिजनेश भिसा बनाउनुपरेमा
२) कम्पनी खोल्नुपरेमा
३) अन्तर्देशिय विवाह तथा डिभोर्स गर्नुपरेमा
४) एडज्युकेन एप्लाई गर्नुपरेमा
५) वर्किङ भिसामा नेपालबाट कोही बोलाउनुपरेमा
६) भिसा नविकरण गर्नुपरेमा
७) जापानी पासपोर्ट एप्लाई गर्नुपरेमा
८) भिसा परिर्वतन गर्नुपरेमा

Visa Service Gyoseishoshi
行政書士 古市 展宏
日行連登録 第 19081782 号
〒158-0087 東京都世田谷区玉堤 1-13-32-10
03-6670-5305
090-2334-4601 (Viber OK)

कार्की आयोगको प्रतिवेदन बाहिरियो

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं – गत भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी प्रदर्शनबारे छानबिन गर्न पूर्वन्यायाधीश गौरीबहादुर कार्की नेतृत्वमा गठित उच्चस्तरीय जाँचबुझ आयोगले झन्डै तीन साता अघि बुझाएको प्रतिवेदन सरकारले गोप्य नै राखे पनि त्यो प्रतिवेदन आयोग श्रोतबाट आफूलाई प्राप्त भएको 'जनआस्था' ले जनाएको छ । जनआस्था डटकमका अनुसार आयोगले अध्ययन सकेर प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीलाई फागुन २४ गते ९ सय ७ पृष्ठको दुईटा प्रतिवेदन बुझाएको थियो । जेनजी आन्दोलनको बलमा प्रधानमन्त्री बनेकी कार्कीको अध्यक्षतामा बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले असोज ५ गते पूर्वन्यायाधीश गौरीबहादुर कार्की नेतृत्वमा तीन सदस्यीय आयोग गठन गरेको थियो ।

जनआस्थाका अनुसार आयोगले तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली, गृहमन्त्री रमेश लेखक, प्रहरी महानिरीक्षक चन्द्रकुबेर खापुङ्लाई तीनदेखि १० वर्ष जेल सजायँ गर्न सरकारलाई सिफारिस गरेको छ । त्यसैगरी, त्यसबेलाका गृहसचिव गोकर्णमणि दवाडी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालका आईजीपी राजु अर्याल, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका तत्कालीन निर्देशक हुतराज थापा, काठमाडौंका सिडियो छविलाल रिजालउपर मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १८२ बमोजिम कारबाहीको सिफारिस भएको छ ।

प्रतिवेदनमा भदौ २३ गते साँझ राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को बैठकमा दिउँसोको बीभत्स घटनापछि अर्को दिन भाद्र २४ गते देखि हुने सम्भावित सुरक्षा जोखिमको वास्तविक मूल्याङ्कन सहित सुरक्षा अङ्गहरूको योजनाबद्ध प्रभावकारी परिचालन र घटनाको वास्तविकता बारे छानबिन गर्न उच्चस्तरीय छानबिन समिति गठन गर्नुपर्नेमा हल्का तथा मौखिक निर्णय मात्र गरिएको तर कुनै लिखित निर्णय नगरिएकोले घटनालाई सामान्य ढङ्गले लिएको देखिएको प्रतिवेदनमा भनिएको छ । प्रतिवेदनले २३ गतेको घटनापछि सङ्कटकाल लगाएर सेना परिचालन गर्न सक्ने भए पनि सरकारले त्यसो नगरेको जनाएको छ । 'त्यति मात्र नभई भाद्र २३ गते साँझ बसेको राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को बैठकमा समेत भाद्र २४ गते सङ्कटकाल लगाई शान्ति सुरक्षा कायम गराउन नेपाली सेना परिचालन गर्न सकिने विकल्प थियो । त्यस विषयमा कुनै ठोस निर्णय लिइएन । न त भाद्र २४ गते हुन सक्ने सम्भावित परिणामका बारेमा परिषद्ले अन्य कुनै ठोस निर्णय लियो', प्रतिवेदनमा भनिएको छ ।

इरानविरुद्ध खाडी मुलुकहरूको रहष्यमय मौनता

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं – मध्यपूर्वमा अमेरिका, इजरायल र इरानबीच चर्किएको द्वन्द्वले अब खाडी क्षेत्रका अन्य राष्ट्रहरूलाई पनि युद्धको भुमरीमा तान्न थालेको छ ।

इरानले अमेरिका र इजरायलसँगको युद्धका क्रममा खाडी क्षेत्रका ऊर्जा केन्द्र र नागरिक पूर्वाधारहरूलाई निसाना बनाउन तीव्र पारेपछि यस क्षेत्रमा गम्भीर सुरक्षा चुनौती पैदा भएको छ । गत साता इजरायलले इरानको विशाल प्राकृतिक ग्यासखानी 'साउथ पार्स' मा आक्रमण गरेपछि इरानले त्यसको बदलामा कतारको महत्वपूर्ण 'रास लफान' ऊर्जा केन्द्रलाई निसाना बनायो । गत २८ फेब्रुअरीदेखि अमेरिका र इजरायलले इरानविरूद्ध संयुक्त सैन्य अभियान सुरू गरेसँगै तेहरानले अमेरिकासँग साझेदारी गरिरहेका खाडी राष्ट्रहरूमाथि पनि शृंखलाबद्ध आक्रमण गरिरहेको छ । विशेष गरी संयुक्त अरब इमिरेट्स (यूएई), बहराइन, कुवेत, साउदी अरब, कतार र ओमान इरानको निसानामा परेका छन् ।

इरानले केवल सैन्य अड्डाहरूमा मात्र नभई विमानस्थल, होटेल, आवासीय क्षेत्र र रणनीतिक ऊर्जा पूर्वाधारहरूमा समेत क्षेप्यास्त्र प्रहार गरिरहेको खाडी अधिकारीहरूले जनाएका छन् ।

लिपुलेकमा भारत-चीन व्यापार मोह

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं – भारत र चीनले ६ वर्षको अन्तरालपछि लिपुलेक पास हुँदै पुनः सीमा व्यापार सुरू गर्ने तयारी गरेपछि नेपाल सरकारले यसबारे अध्ययन थालेको छ । त्रिदेशीय सीमाविन्दुनजिकै रहेको र नेपालले आफ्नो अभिन्न भूभाग दाबी गर्दै आएको लिपुलेकलाई लिएर भारत र चीनबीच भएको पछिल्लो सक्रियताप्रति नेपालले उपयुक्त प्रतिक्रिया दिने तयारी गरेको हो ।

भारतीय समाचार संस्था प्रेस ट्रस्ट अफ इन्डिया (पीटीआई) का अनुसार उत्तराखण्डको पिथौरागढ प्रशासनले केन्द्र सरकारको निर्देशनपछि जुनदेखि सेप्टेम्बरसम्म हुने व्यापारका लागि तयारी अघि बढाएको छ । भारतको परराष्ट्र मन्त्रालयले यसका लागि 'अनापत्ति पत्र' (नो अब्जेक्शन लेटर) जारी गरिसकेको र गृह तथा वाणिज्य मन्त्रालयले समेत स्वीकृति दिएको बताइएको छ । परराष्ट्रमन्त्री बालानन्द शर्माले सरकारले वस्तुस्थितिको अध्ययन गरिरहेको जानकारी दिएका छन् । 'हामी यसबारे विस्तृत अध्ययन गर्दैछौं र प्राप्त तथ्यका आधारमा सरकारले उपयुक्त कूटनीतिक प्रतिक्रिया जनाउनेछ,' उनले भने ।

लिपुलेक, कालापानी र लिम्पियाधुरालाई नेपालले आफ्नो नयाँ नक्सामा समेटिसकेको छ । यसअघि सन् २०१५ मा भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको चीन भ्रमणका क्रममा लिपुलेकबाट व्यापार विस्तार गर्ने सहमति हुँदा पनि नेपालले दुवै छिमेकी मुलुकलाई 'कूटनीतिक नोट' पठाउँदै कडा विरोध जनाएको थियो । तर, भारत र चीनले उक्त नोटको ठोस जवाफ दिएका थिएनन् ।

हालैको निर्वाचनबाट शक्तिशाली शक्तिका रूपमा उदाएको रास्वपा सत्ताको नेतृत्वमा पुग्न लाग्दा यो विषय पुनः सतहमा आएको हो । रास्वपाका अन्तर्राष्ट्रिय विभाग सदस्य विक्रम तिमिल्सिनाले सीमा विवादलाई वार्ताका माध्यमबाट समाधान गर्नुपर्ने र नेपालको संविधानले तोकेको सीमाभन्दा बाहिर गएर गरिने कुनै पनि निर्णय स्वीकार्य नहुने बताउनुभएको छ ।

आमाको नामबाट तीन हजारले लिए नागरिकता

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं – नेपाल नागरिकता (चौथो संशोधन) नियमावली, २०८२ कार्यान्वयनमा आएसँगै आमाको नामबाट नागरिकता लिनेहरूको संख्या उल्लेख्य देखिएको छ । गृह मन्त्रालयका अनुसार नयाँ व्यवस्था लागू भएयता हालसम्म देशभर २ हजार ९ सय ४८ जनाले आमाको पहिचानसहित नागरिकता प्राप्त गरेका छन् ।

गत पुस ११ गतेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले स्वीकृत गरेको र राजपत्रमा प्रकाशित संशोधित नियमावलीले नागरिकता प्राप्तिमा रहेका कतिपय कानूनी अड्चन फुकाएपछि यो संख्या वृद्धि भएको हो । नागरिकता नियमावली, २०६३ को नियम ३, ५, ७, ८ र १४ मा संशोधन गरी नियम १६ (क) थप गरिएको छ । संशोधित नियमावलीअनुसार बुबा वा आमामध्ये एक जनाले जन्मका आधारमा नागरिकता पाएको तर अर्को अभिभावकको मृत्यु भएको वा बुबाको ठेगाना अज्ञात रहेको अवस्थामा सन्तानले सहजै नागरिकता पाउनेछन् । यस्तै, नेपाली आमाबाट विदेशमा जन्मिएर बुबाको पहिचान नभएका तर नेपालमा स्थायी बसोबास गरिरहेका सन्तानलाई प्रमुख जिल्ला अधिकारीले आवश्यक छानबिन गरी अंगीकृत नागरिकता प्रदान गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

नागरिकता जारी गर्दा नियमावलीले तोकेका कागजातका अतिरिक्त 'स्वघोषणा' लाई महत्वपूर्ण आधार मानिने छ । यसअघि वैवाहिक अंगीकृतबाहेकका अन्य अङ्गीकृत नागरिकता गृह मन्त्रालयको निर्णयबाट मात्र प्रदान गरिने व्यवस्था रहेकोमा अहिले यो अधिकार प्रमुख जिल्ला अधिकारी (सिडिओ) लाई प्रत्यायोजन गरिएको छ । यसले नागरिकता वितरण प्रक्रियालाई स्थानीय स्तरमै सहज र छिटो बनाएको छ । संशोधनले यसअघि स्पष्ट हुन नसकेको 'नाबालक परिचयपत्र' वितरणसम्बन्धी विषयलाई पनि समेटेको छ । साथै, नेपाली पुरूषसँग विवाह गर्ने विदेशी महिलाको हकमा वैवाहिक अंगीकृत नागरिकता लिनुअघि निजको नेपाल बसाइँ अनुमति (भिसा) नियमित हुनुपर्ने प्रावधानलाई अनिवार्य गरिएको छ ।

दसौं राष्ट्रिय खेलकुदको प्रतिक्षामा कर्णाली रंगशाला

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं - कर्णाली प्रदेशको गौरवको आयोजनाका रूपमा हेरिएको प्रदेश रंगशाला निर्माणको अन्तिम चरणमा पुगेर पनि प्रशासनिक र राजनीतिक दाउपेचका कारण अलपत्र परेको छ। रंगशालाको झण्डै ९९ प्रतिशत काम सम्पन्न भइसकेको भए पनि संघीय र प्रदेश सरकारबीचको समन्वय अभाव र १० औं राष्ट्रिय खेलकुदको मिति पटक-पटक सर्दा अर्बौंको संरचना प्रयोगविहीन बनेको हो। झण्डै १० हजार दर्शक अट्ने क्षमताको यो रंगशाला १ अर्ब ५९ करोड ४७ लाख रूपैयाँको लगानीमा निर्माण सुरु गरिएको थियो। हाल रंगशालामा सामान्य सरसफाइ र रंगरोगनको १ प्रतिशत काम मात्र बाँकी छ। तर, निर्माण व्यवसायीले पाउनुपर्ने करिब ९ करोड रूपैयाँ भुक्तानी नपाएपछि बाँकी काम रोकेका छन्। कर्णाली प्रदेश खेलकुद परिषद् लामो समयदेखि पदाधिकारीविहीन हुँदा भुक्तानी प्रक्रिया र प्रशासनिक काम ठप्प भएका हुन्।

परिषद्का तत्कालीन सदस्यसचिवको पदावधि सकिएको १५ महिना बितिसक्दा पनि प्रदेश सरकारले नयाँ नियुक्ति गर्न सकेको छैन। सदस्यसचिवका लागि तीन जनाको नाम सिफारिस भए पनि राजनीतिक खिचातानीका कारण निर्णय हुन सकेको छैन। परिषद् नेतृत्वविहीन हुँदा राष्ट्रिय खेलकुदको तयारी, खेलाडीको प्रशिक्षण र भौतिक संरचनाको रेखदेखमा गम्भीर असर परेको छ। यता संघीय सरकारले पनि १० औं राष्ट्रिय खेलकुदको मिति खेलौना झैं चलाइरहेको छ। सुरुमा २०८१ मंसिरका लागि तय गरिएको प्रतियोगिता हालसम्म चार पटक सरिसकेको छ। पछिल्लो पटक फागुनका लागि तोकिएको मिति पनि निर्वाचनको बहानामा स्थगित गरिएपछि नयाँ मिति अझै तय हुन सकेको छैन। प्रतियोगिता अनिश्चित बन्दा आफ्नै प्रदेशमा खेल देखाउन आतुर खेलाडीहरू निराश छन्। 'न प्रशिक्षण छ, न सरकारको हौसला, कतिन्जेल आफ्नै लगानीमा अभ्यास गरिरहने ?' तेक्वान्दो खेलाडी निशान खड्का प्रश्न गर्छन्। प्रशिक्षण र स्थानीय स्तरका प्रतियोगिताहरू ठप्प हुँदा आगामी राष्ट्रिय खेलकुदमा कर्णालीको पदक तालिका खस्कने चिन्ता प्रशिक्षकहरूको छ। अर्कोतर्फ, प्रयोगमा नआउँदै अर्बौंका संरचनाहरू जीर्ण हुने जोखिम बढेको छ।

फुटबलमा 'अफसाइड' राजनीति

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं - नेपाली फुटबल यतिबेला इतिहासकै निकै तरल र चुनौतीपूर्ण मोडमा उभिएको छ। मैदानमा खेलाडीबीच प्रतिस्पर्धा हुनुपर्नेमा फुटबलका नियामक निकायहरूबीचको शक्ति संघर्षले देशकै सर्वाधिक लोकप्रिय खेल 'कोमा' मा जाने खतरा बढेको छ। राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) र अखिल नेपाल फुटबल संघ (एन्फा) बीचको टकराव, लिगहरूको स्थगन र वैदेशिक पलायनका कारण नेपाली फुटबल दुर्घटनाको संघारमा पुगेको हो। एन्फा नेतृत्व चैत १३ गते झापामा 'अर्ली इलेक्सन' गराउने कसरतमा छ भने राखेपले उक्त प्रक्रिया तत्काल रोक्न निर्देशन दिइसकेको छ। एन्फाभित्रकै विपक्षी समूह र पूर्वअध्यक्ष कर्माछिरिङ शेर्पा पक्षले यो चुनावलाई विधानविपरीत भन्दै विरोध गरिरहेका छन्। सरकारी हस्तक्षेप र चुनावी विवाद समाधान नभए विश्व फुटबलको सर्वोच्च निकाय (फिफा) ले नेपालमाथि प्रतिबन्ध लगाउने वा 'नर्मलाइजेसन कमिटी' गठन गर्ने सम्भावना प्रबल छ। फिफाले 'तेस्रो पक्षको हस्तक्षेप' लाई कुनै पनि हालतमा स्वीकार नगर्ने नीति लिएको छ, जसले नेपाली फुटबललाई अन्तर्राष्ट्रिय जगतबाटै अलग्याउन सक्छ। घरेलु फुटबलको मेरुदण्ड मानिने 'ए' डिभिजन र महिला लिग यतिबेला अनिश्चितकालका लागि रोकिएका छन्। विदेशी खेलाडीको श्रम स्वीकृतिको विषयलाई लिएर अध्यागमन विभागले कडाइ गरेपछि क्लबहरू मारमा परेका छन्। पर्यटकीय भिसामा आएका खेलाडीलाई मैदान उतार्दा कानूनी जटिलता थपिएको छ।

काठमाडौंमा जापानी-नेवारी सांस्कृतिक संगीत फ्युजन

❑ नेस संवाददाता

काठमाडौं - नेपाल र जापानबीच कूटनीतिक सम्बन्ध स्थापनाको ७० वर्ष पूरा भएको अवसरमा आयोजित 'हार्मोनी अफ ड्रम्स : जापानी-नेवारी सांस्कृतिक संगीत फ्युजन २०२६' सम्पन्न भएको छ। नेपाल पर्यटन बोर्ड र जापानको वर्ल्ड यू एकेडेमी (हिरोज क्लब) को संयुक्त आयोजनामा बोर्डको सभाहलमा सो सांस्कृतिक कार्यक्रम हालै सम्पन्न भएको हो। दुई देशबीचको दीर्घकालीन मित्रता, सांस्कृतिक आदान-प्रदान र आपसी सम्मानलाई जीवन्त रूपमा प्रस्तुत गरिएको सो कार्यक्रमले सांगीतिक प्रस्तुतीमार्फत कूटनीतिको प्रभावकारी सन्देश प्रवाह गरेको बोर्डले जनाएको छ।

कार्यक्रममा दुवै देशका कलाकार तथा सांस्कृतिक दूतले परम्परागत धुन र कलात्मक प्रस्तुती दिएका थिए। कार्यक्रममा हिरोज क्लबका कलाकारले ड्रममार्फत प्रस्तुति दिएका थिए। नेपाल सांस्कृतिक संस्थानका कलाकारले धिमे बाजा तथा नेवारी सांस्कृतिक नृत्य प्रस्तुत गरेका थिए। जापानी ड्रमिङ र नेवारी सांगीतिक धरोहरबीचको यो फ्युजनले सांस्कृतिक संवादको नयाँ आयाम सिर्जना गर्दै सद्भाव, एकतालाई थप सुदृढ बनाएको बोर्डका निमित्त निर्देशक सुनिल शर्माले बताए।

न्युजिल्याण्डमा साम्बाको घुँडाको शल्यक्रिया

❑ नेस संवाददाता

टोकियो - राष्ट्रिय महिला फुटबल टोलीकी कप्तान सावित्रा भण्डारी 'साम्बा' को घुँडाको शल्यक्रिया गरिएको छ। बुधबार बिहान न्युजिल्याण्डको अकल्यान्डमा उनको घुँडाको शल्यक्रिया सम्पन्न भएको हो। शल्यक्रिया सफल भएको जानकारी साम्बाले नै तस्बिरसहित सामाजिक सञ्जालमार्फत गराएकी हुन्। 'लामो प्रतिक्षापछि अन्ततः मेरो घुँडाको शल्यक्रिया भएको छ।

बुधबार बिहान डाक्टर साइमन र उहाँको टोलीबाट न्युजिल्यान्डको अकल्यान्डमा सफलतापूर्वक शल्यक्रिया सम्पन्न भएको जानकारी गराउँदछु', उनले लेखेकी छन्, 'खाडी क्षेत्रमा हाल अवस्था सामान्य नरहेकै कारण कतार र एस्पेटार पुग्न समस्या भएपछि त्यहाँकै सुझावअनुसार न्युजिल्याण्डमै उपलब्ध विशेषज्ञबाट मेरो शल्यक्रिया गरिएको छ। अब यहाँको डाक्टरकै निगरानीमा मेरो पुनर्स्थापनाको काम सुरु हुनेछ।' स्थिति सामान्य हुनेबितिक्कै रिह्याब एस्पेटारमा निरन्तरता दिने जानकारी पनि साम्बाले गराएकी छन्। साथै उनले यस पीडाको घडीमा साथ दिने वेलिंगटन र अकल्यान्डका नेपालीप्रति आभार प्रकट गरेकी छन्। 'मेरो क्लब वेलिंगटन फिनिक्स र मेरो व्यवस्थापन टिमले दिनरात गरेर यो शल्यक्रियाको लागि समय मिलाउनुभएको छ', साम्बाले लेखेकी छन्, 'आम समर्थक जसले सधैं मेरो लागि सहयोग र माया दिनुभयो, त्यसै ऊर्जा लिएर म पुनरागमनको यात्रामा अघि बढेको छु। यहाँहरू सबैलाई हृदयदेखि धन्यवाद, अब सम्पूर्ण ध्यान पुनरागमनमा।'

तपाईंको स्वागतका लागि ओकुबोमा अमरदीप
स्वादिष्ट भोजनले सामिप्यता बढाउँछ
AMARDEEP

पारिवारिक वातावरणमा स्वादिष्ट भोजन सहितको भेटघाट, बैठक, जन्मदिन, पास्नी, विदाइजस्ता कार्यक्रमहरु गर्नुपरेमा वा आतिथ्य सत्कारका लागि आफ्ना छोरीज्वाँई, चेलीबेटी लगायतका पाहुनालाई खुवाउन परेमा हामीलाई सम्झनुहोस्। १२ जनासम्मको बैठकका लागि छुट्टै मिनी रुमको व्यवस्था पनि उपलब्ध छ। यहाँहरुको बसाइ र भेटघाटलाई अविस्मरणीय बनाउन अर्डर अनुसार खाना तयार गरिन्छ।

INDIAN NEPALI RESTAURANT
AMARDEEP
2 Min. Walk from JR Okubo Station (South Exit)
1-24-9 Hyakunincho, Shinjuku-Ku, Tokyo 169-0073
Business Hours 11:00~24:00
TEL 03-3362-9772
Mob 080-5918-4360
090-9859-2029

पुरानै ...

पृष्ठ १ को बाँकी

प्रयास गरिरहेको देखिन्छ, के अब नेपालमा हिंसात्मक द्वन्द्वको अध्याय सकिएको मान्न सकिन्छ ?

यसै भन्न सकिने अवस्था छैन । द्वन्द्व तबसम्म समाप्त हुँदैन जबसम्म त्यसको स्रोत बाँकी रहन्छ । सुशासनको अभाव, भ्रष्टाचार र राज्यले दिनुपर्ने सेवा प्रवाहमा ढिलासुस्ती नै द्वन्द्वका बीउ हुन् । नयाँ शक्तिहरूले जनतामा ठूलो आशा जगाएका छन् । यदि उनीहरूले आफूलाई प्रणालीभन्दा माथि राखेर काम गरे वा पुरानै प्रवृत्ति दोहोऱ्याए भने जनतामा अझ ठूलो निराशा आउनेछ । ब्यालेटबाट आएको परिवर्तनले अवसर दिएको छ, तर यो अन्तिम समाधान होइन । समाधान त डेलिभरी (नतिजा) मा खोजिनुपर्छ ।

तपाई पटक-पटक नेपालको कर्मचारीतन्त्र असफल भएको र यसले नै राजनीतिक दलहरूलाई पनि असफल बनाएको बताउनुहुन्छ, यसको मुख्य कारण के हो ?

नेपालको कर्मचारीतन्त्र अहिले पनि राणाकालीन वा ब्रिटिस-इन्डियाको पालाको धङधडीबाट मुक्त छैन । यो प्रणाली 'कन्ट्रोल' मा आधारित छ, 'सर्भिस डेलिभरी' मा होइन । जबसम्म कर्मचारीको नियुक्ति र पदोन्नति कार्यसम्पादनमा आधारित हुँदैन, तबसम्म कुनै पनि मन्त्री वा प्रधानमन्त्रीले चाहेर मात्रै देश चल्दैन । अहिलेको स्थायी कर्मचारीतन्त्रमा एक पटक जागिर खाएपछि काम गरे पनि नगरे पनि पेन्सन र पद सुरक्षित हुन्छ । यसले गर्दा उनीहरूमा उत्तरदायित्वको अभाव छ । राजनीतिक नेतृत्व परिवर्तन भए पनि प्रणाली चलाउने कर्मचारीतन्त्र उही पुरानो ढर्राको भएपछि परिणाम पनि उस्तै आउँछ ।

त्यसो भए कर्मचारीतन्त्रमा कस्तो खालको सुधार आवश्यक छ त ?

मेरो स्पष्ट मान्यता छ- अब 'पर्फमेन्स बेस्ड कन्ट्र्याक्ट' प्रणालीमा जानुपर्छ । निजामती ऐनका पुराना र असान्दर्भिक प्रावधानहरू खारेज गरेर नयाँ ऐन ल्याउनुपर्छ । जसले नतिजा दिन्छ, ऊ सेवामा रहन्छ; जसले सक्दैन, ऊ बाहिरिन्छ । राज्यका कोर फङ्सनहरू 'सुरक्षा, परराष्ट्र, अर्थ' का लागि करिब ५ देखि ७ हजार दक्ष र स्थायी कर्मचारीको संरचना राखेर अरू सबै सेवा प्रवाहका कामहरू करार र प्रतिस्पर्धाका आधारमा गराउनुपर्छ । यसो गर्दा मात्रै नागरिकले समयमा सेवा पाउँछन् र राज्यको प्रशासनिक खर्च घट्छ ।

तपाईले नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठानमा रहँदा भोग्नुभएका अनुभवका आधारमा भन्नुपर्दा, किन विज्ञहरूले चाहेर पनि सुधार गर्न सक्दैनन् ?

त्यहाँको अनुभव निकै तितो छ । कर्मचारीतन्त्र भित्र एउटा यस्तो 'सिन्डिकेट' छ, जसले कुनै पनि नयाँ र सुधारवादी सोचलाई भित्र पस्नै दिँदैन । उनीहरू आफ्नो पावर र पहुँच गुम्ने डरले विज्ञहरूलाई असहयोग गर्छन् । मन्त्रालयहरू बीच समन्वय छैन । एउटा सामान्य ऐनको मस्यौदामाथि टिप्पणी गर्न पठाउँदा फाइल दराजमा थन्काइन्छ वा हराइदिइन्छ । राज्य नागरिकका लागि होइन, आफ्नै स्वार्थ समूहका लागि चलेको जस्तो देखिन्छ । जबसम्म नीति बनाउने र कार्यान्वयन गर्ने निकाय बीचको यो खाडल पुरिँदैन, विज्ञहरूको सुझाव कागजमै सीमित रहन्छ ।

नेपालको अर्थतन्त्र र राजनीतिमा बिचौलियाको भूमिका कति भयावह देख्नुहुन्छ ?

बिचौलिया, उच्च पदस्थ कर्मचारी र केही राजनीतिक नेताहरूको त्रिकोणात्मक साँठगाँठले नेपालको राज्य संयन्त्रलाई कब्जा गरेको छ । एउटा नागरिकले लाइसेन्स बनाउन वा जग्गा पास गर्न जाँदा २९ महिना कुर्नुपर्ने तर बिचौलियालाई पैसा दिएपछि केही दिनमै काम हुने अवस्थाले के देखाउँछ ? यसको अर्थ राज्यले नागरिकलाई दिने सेवामा अवरोध खडा गरेर बिचौलियालाई स्पेस दिइएको छ । यो निकै गम्भीर र खतरनाक अवस्था हो । भ्रष्टाचार केवल पैसाको लेनदेन मात्र होइन, नागरिकलाई दिइने सेवामा नियतवश ढिलासुस्ती गर्नु पनि ठूलो भ्रष्टाचार हो ।

नेपालको परराष्ट्र नीति र भू-राजनीतिक अवस्थाका बारेमा तपाईको विश्लेषण के छ ? के नेपाल वैदेशिक शक्तिहरूको क्रिडास्थल बन्दै गएको हो ?

हामी एउटा यस्तो भू-राजनीतिक ज्वालामुखीमा छौं जहाँ भारत, चीन र अमेरिका जस्ता शक्तिहरूको रणनीतिक चासो निकै उच्च छ । दक्षिण एसिया अहिले नै अस्थिर छ । यस्तो बेला नेपालले आफ्नो रणनीतिक स्वायत्तता कायम राख्न सक्नुपर्छ । तर हाम्रो समस्या के छ भने, हामी रेमिट्यान्समा निर्भर छौं । हाम्रा युवाहरू विदेश पठाइन्छ र उनीहरूको पसिनाबाट राज्य चल्छ । यदि खाडी मुलुक वा अन्य देशमा कुनै संकट आयो र हाम्रा युवाहरू एकै पटक फर्कनुपर्ने भयो भने हामीसँग उनीहरूलाई रोजगारी दिने कुनै योजना छैन । यो पराधीन अर्थतन्त्रले हाम्रो परराष्ट्र नीतिलाई पनि कमजोर बनाएको छ ।

राष्ट्रिय योजना आयोग जस्ता संस्थाहरूको सान्दर्भिकता अहिलेको संघीय ढाँचामा कत्तिको छ ?

योजना आयोग अहिले 'बेकामे' संस्था जस्तो भएको छ । संघीयता आइसकेपछि यसको संरचनामा आमूल परिवर्तन हुनुपर्थ्यो, तर यो पुरानै ढर्रामा छ । यो केवल कार्यकर्ता भर्ना गर्ने र विदेशी दातृ निकायका एजेण्डाहरूलाई सदर गर्ने ठाउँ बनेको छ । नीति र योजना बीच कुनै तालमेल छैन । योजना आयोगले बनाउने योजना र अर्थ मन्त्रालयले दिने बजेट बीच ठूलो अन्तर हुन्छ । अब यसलाई पुनर्संरचना गरेर एउटा सानो तर प्रभावकारी 'थिङ्क ट्याङ्क' को रूपमा मात्रै राख्नुपर्छ ।

संवैधानिक निकायहरूमा हुने राजनीतिक नियुक्ति र भागबण्डाले पार्ने असरबारे तपाई के भन्नुहुन्छ ?

संवैधानिक निकायहरू राज्यका 'वाच डग' हुन् । तर, अहिले यी निकायहरू भागबण्डाका अखडा भएका छन् । संवैधानिक परिषद्को संरचना नै यस्तो छ कि त्यहाँ सबै राजनीतिक दलका शीर्ष नेताहरू बस्छन् र आफ्ना मान्छे भर्ती गर्छन् । नियुक्ति पाउने व्यक्ति राज्यप्रति होइन, नियुक्ति दिने दलप्रति बफादार हुन्छ । यसले गर्दा भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने अख्तियार होस् वा निष्पक्ष कर्मचारी छान्ने लोकसेवा, सबैको विश्वसनीयतामा प्रश्न उठेको छ । यो प्रणालीलाई परिवर्तन नगरेसम्म सुशासन सम्भव छैन ।

अन्त्यमा, नयाँ नेतृत्व र नयाँ शक्तिहरूलाई यो प्रणाली सुधार्न तपाईको मुख्य सुझाव के छ ?

मेरो मुख्य सुझाव भनेको 'पात्र परिवर्तन गरेर मात्र हुँदैन, प्रणाली परिवर्तन गर्नुहोस् ।' पहिलो काम कर्मचारीतन्त्रको व्यापक सुधारबाट सुरू गर्नुहोस् । दोस्रो, नीति र कानून निर्माण प्रक्रियालाई पारदर्शी र नागरिकमुखी बनाउनुहोस् । तेस्रो, बिचौलियाको सिन्डिकेट तोड्नुहोस् । यदि तपाईहरूले पनि पुरानै संरचनामा बसेर नयाँ परिणाम खोज्नुभयो भने, तपाईहरू पनि असफल हुनुहुनेछ । जनताको धैर्यताको सीमा छ, त्यसैले समयमै ठोस र साहसी निर्णय लिनुहोस् ।

भदौ २४ ...

पृष्ठ १ को बाँकी

काठमाडौं उपत्यका प्रहरीका प्रमुखका रूपमा हतियार र प्रहरी कार्यालय सुरक्षित राख्न नसकेको लगायतका पृष्ठभूमिका आधारमा प्रहरी नियमावलीअनुसार नसिहत दिन सिफारिस गरिएको हो । प्रतिवेदनमा चार सैनिक अधिकारीका साथै नेपाल प्रहरीका ५, सशस्त्र प्रहरी बलतर्फ ३ जनालाई विभागीय कारबाहीको सिफारिस गरिएको छ ।

कारबाही सिफारिस हुने सैनिक अधिकारीमा राष्ट्रपति भवन शीतल निवासको सुरक्षामा खटिएको टोलीका प्रमुख सहायक रथी मनोजकुमार बैदवार, प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवास बालुवाटारमा खटिएका सुरक्षा टोलीका प्रमुख सेनानी दिवाकर खड्का, सिंहदरबार सचिवालयमा सुरक्षार्थ खटिएको टोलीका प्रमुख प्रमुख सेनानी गणेश खड्का छन् । खड्का जिल्ला सुरक्षा समितिका सदस्यसमेत थिए । संसद् भवन परिसरमा सेनाबाट खटिएको सुरक्षा टोली प्रमुख सेनानी सन्तोष ढुंगेललाई समेत कारबाही सिफारिस गरिएको छ ।

आयोगले नेपाल प्रहरीका तत्कालीन अपरेसन कमान्डर एआईजी सिद्धिविक्रम शाह, डीआईजी ओमबहादुर राना, काठमाडौंका तत्कालीन प्रहरी प्रमुख विश्व अधिकारी (हाल डीआईजी), उपत्यका प्रहरीका तत्कालीन एसएसपी दीपशमशेर जबरा र प्रहरी उपरीक्षक (एसपी) ऋषिराम कँडेललाई पनि कारबाही सिफारिस गरेको छ । सशस्त्र प्रहरीतर्फ एआईजी नारायणदत्त पौडेल, डीआईजी सुरेशकुमार श्रेष्ठ र एसपी जीवन केसी कारबाही सिफारिसमा परेका छन् । पौडेल तत्कालीन अपरेसन कमान्डर थिए भने श्रेष्ठ सशस्त्र प्रहरीको काठमाडौं वाहिनीपति थिए । केसी विपद् उद्वार सिनामंगलमा कार्यरत थिए ।

राष्ट्रिय अनुसन्धानतर्फ कारबाही सिफारिस हुनेमा उपत्यका अभियान महाशाखा सहनिर्देशक कृष्णप्रसाद खनाल र सहअनुसन्धान निर्देशक एवं काठमाडौं जिल्ला प्रमुख रिबेनकुमार गच्छदार छन् । उनीहरूलाई सैनिक, प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र विशेष सेवा ऐनअनुसार कारबाही गर्न भनिएको छ । जेन-जी आन्दोलनका क्रममा भएको घटनाबारे छानबिन गर्न गठित आयोगले २४ फागुनमा ओली, लेखक र नेपाल प्रहरीका महानिरीक्षक खापुङलाई फौजदारी कसुरमा अनुसन्धान गर्न सिफारिस गर्दै प्रतिवेदन बुझाएको थियो । प्रतिवेदनलाई अध्ययन गर्न भन्दै सरकारले समिति बनाएको थियो तर सार्वजनिक गरिएको थिएन ।

बुधबार बिहान जनआस्था साप्ताहिकको अनलाइन संस्करणले प्रतिवेदनको सिफारिस खण्डका केही महत्वपूर्ण अंशहरू सार्वजनिक गरेको थियो । दिउँसो कान्तिपुरले प्राप्त गरेको ९०७ पृष्ठको प्रतिवेदनमा स्थानीय प्रशासनले गरेको कार्यबाट राजनीतिक नेतृत्वलाई जवाफदेही बनाउन मिल्दैन भन्ने बयान दिएर प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली घटनाको जिम्मेवारीबाट पन्छिन खोजेको उल्लेख छ ।

२३ भदौको बेलुकीसम्ममा १९ जना प्रदर्शनकारीको मृत्यु भएपछि अर्को दिन आइपर्न सक्ने सम्भावित सुरक्षा चुनौतीलाई मूल्याङ्कन गर्नसमेत प्रधानमन्त्रीको नेतृत्वमा रहने राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् पनि चुकेको प्रतिवेदनले औंल्याएको छ । 'सम्भावित सुरक्षा जोखिमको वास्तविक मूल्याङ्कनसहित सुरक्षा अंगको योजनाबद्ध प्रभावकारी परिचालन र घटनाको वास्तविकताबारे छानबिन गर्न उच्चस्तरीय छानबिन समिति गठन गर्नुपर्नेमा हल्का तथा मौखिक निर्णय मात्र गरिएको तर कुनै लिखित निर्णय नगरिएकाले घटनालाई सामान्य ढंगले लिएको देखिन्छ,'

२४ भदौको परिणामबारे परिषद्ले अन्य ठोस निर्णयसमेत नलिएको भनिएको छ । फलस्वरूप २४ भदौमा देशले कहिल्यै नभोगेको घटना हुन पुगेको प्रतिवेदनको निष्कर्ष छ । सैनिक मुख्यालयसँग समन्वय गरेर सेनासँग सहयोग लिई निर्देशनात्मक असरका लागि सेना परिचालन गर्न सकिएको भए, हताहतको संख्या कम हुन सक्ने उल्लेख छ । 'सुरक्षा स्थितिको जानकारी हुँदा पनि प्रधानमन्त्रीबाट समयमा नै आवश्यक पहल भएको देखिँदैन,' प्रतिवेदनमा भनिएको छ ।

बुधबार दिनभरमा जाँचबुझ आयोगको प्रतिवेदनका विवरण छ्यापछ्याप्ती भएपछि प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले यसलाई औपचारिक रूपमा सार्वजनिक गर्ने निर्णय गरेकी छन् । प्रधानमन्त्रीका प्रेस सल्लाहकार राम रावलले २३ र २४ भदौको जाँचबुझ आयोग प्रतिवेदनसँग अरू दुई प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने निर्णय भएको बताए ।

जाँचबुझ आयोगले २४ भदौबारे भने थप अनुसन्धान गर्न सिफारिस गरेको छ । आयोगले सिंहदरबार, संसद् भवन, सर्वोच्च अदालत, राष्ट्रपति कार्यालय शीतल निवास जस्ता महत्वपूर्ण संरचना जलाउन प्रज्वलनशील पदार्थको प्रयोग भएको भनेको छ ।

संभावित अन्धोपनको जोखिम र यसबाट बच्न के गर्ने ?

प्रा. डा. खाचुदा योशिआकी

टोकियो - जापानमा यसै मार्च महिनामा पहिलोचोटी तेन्जी ब्लक (ब्रेल ब्लक) दिवस मनाईएको छ । ब्रेल ब्लक भनेको सडक वा रेल स्टेशनमा राखिने पहेंलो र उचाइ भएको ब्लक हो, जसले दृष्टिविहीनहरूलाई लठ्ठीको सहाराले सुरक्षित रूपमा हिंड्न मार्गदर्शन गर्दछ । यसै सन्दर्भमा यहाँ संभावित दृष्टि गुम्ने जोखिम र त्यसका लक्षणहरूबारे जानकारी गराउने प्रयास गरिएको छ ।

दृष्टि गुम्न सक्ने संभावित रोगहरू र त्यसका निश्चित कारणहरू हुन सक्छन् । केही अवस्थामा प्रारम्भिक लक्षण देखिएपछि तुरून्त आँखा विशेषज्ञकहाँ गएर उपचार गरिएमा दृष्टिमा सानो मात्र असर पर्न सक्छ, तर उपचारमा ढिलाइ भए पूर्णरूपमा दृष्टि गुम्ने खतरा हुन सक्छ । त्यसैले, सुरुमा नै तुरून्त उपचार गराउने वा नगर्ने कुराले परिणाममा ठूलो फरक पर्न सक्छ । तसर्थ, कस्ता लक्षणहरू खतरनाक हुन्छन् र तुरून्त उपचार आवश्यक हुन्छ भन्ने बारे पनि चर्चा गरौं ।

१. दृष्टिक्षेत्रको भाग हराउनु (Visual Field Defect) सामान्यतयाः देखिने दृश्यको केही भाग नदेखिने अवस्था हो । यसले नजिकिँदै गरेको वस्तु अचानक नदेखिने भएर दुर्घटनासमेत हुन सक्छ । धेरैजसो अवस्थामा नदेखिने भाग विस्तारै ठूलो हुँदै जान्छ ।

मुख्य रोगहरूः

क. ग्लुकोमा (आँखाको दबाब असामान्य रूपमा बढेर दृष्टि स्नायु क्रमशः नष्ट हुने रोग । जुन उपचारबाट नियन्त्रण गर्न सकिन्छ ।

ख मस्तिष्क रक्तनलीसम्बन्धी रोग (स्ट्रोक आदि)

२. वस्तु टेढो देखिनु (Distorted Vision): घर, रेखा वा आकृतिहरू सिधा नभई बाङ्गो देखिनु ।

मुख्य रोगः उमेरसम्बन्धी म्याकुलर डिजेनेरेशन (रेटिनाको केन्द्रीय भागमा हुने विकार)

३. आँखामा चट्कनजस्तो उज्यालो देखिनु (Lashes of Light): अचानक 'पिका' जस्तो उज्यालो देखिनु ।

मुख्य रोगहरूः

क. रेटिना छुट्टिनु (Retinal Detachment)

ख. रेटिनामा प्वाल पर्नु (Retinal Tear)

(उपचारमा लेजर वा शल्यक्रिया आवश्यक हुन सक्छ)

४. कालो थोप्लाहरू अचानक बढ्नु (Loaters): दृष्टिक्षेत्रमा कालो बिन्दुहरू उडिरहेको जस्तो देखिनु ।

मुख्य रोगहरूः

क. रेटिनामा प्वाल (Retinal Tear)

ख. रेटिना छुट्टिनु (Retinal Detachment)

ग. भित्र रक्तस्राव (Vitreous Hemorrhage)

(लेजर उपचार (Photocoagulation) को तुरून्त आवश्यक पर्न सक्छ)

५. अचानक दृष्टि कम हुनु (Sudden Vision Loss): अचानक राम्रोसँग देख्न नसक्नु वा दृष्टि हराउनु ।

मुख्य रोगहरूः

क. रेटिनाको धमनी बन्द हुनु (Retinal Artery Occlusion)

ख. रेटिनाको शिरा बन्द हुनु (Retinal Vein Occlusion)

ग. मस्तिष्क रक्तनलीसम्बन्धी रोग (स्ट्रोक)

(रेटिनामा रगत नपुग्दा कोषहरू मर्ने खतरा हुन्छ, तुरून्त उपचार गरी बन्द भएको नली खोल्नु आवश्यक हुन्छ)

वरिष्ठ पत्रकार मल्ललाई 'प्रवास पत्रकारिता पुरस्कार'

❑ नेस संवाददाता

टोकियो - नेपाल पत्रकार महासंघ जापान शाखाको १५ औं स्थापना दिवसको अवसरमा वरिष्ठ पत्रकार तिलक मल्ल 'प्रवास पत्रकारिता पुरस्कार-२०२६' बाट सम्मानित भएका छन् । टोकियोमा हालै आयोजित एक विशेष समारोहका बीच जापानका लागि कार्यवाहक नेपाली राजदूत हरिहरकान्त पौडेलले मल्ललाई नगद ५० हजार येन र सम्मानपत्रसहित पुरस्कृत गरेका हुन् ।

सन् १९९९ देखि जापानमा रहेर नेपाली पत्रकारितामा निरन्तर सक्रिय मल्ल जिएमटी इन्टरनेशनल कम्पनी लिमिटेडका अध्यक्ष हुन् । 'नेपाली समाचार' पाक्षिक र समुद्रपारि डट कमका प्रधानसम्पादक तथा प्रकाशक रहेका मल्ल नेपाल पत्रकार महासंघ जापान शाखाका संस्थापक अध्यक्ष समेत हुन् । यसका साथै विभिन्न सामाजिक संघसंस्थाहरूमा पनि मल्ल आवद्ध रही सक्रिय छन् । रेमिट्यान्स सेवा प्रदायक कम्पनी 'फोरेक्स जापान' ले सो पुरस्कारको प्रायोजन गरेको हो ।

पुरस्कार ग्रहण गरेपछि आफ्नो मन्तव्य राख्दै वरिष्ठ पत्रकार मल्लले वर्तमान समयमा पत्रकारिताका चुनौती र प्रवासी नेपाली समाजका गम्भीर मुद्दाहरूबारे गहन धारणा राखेका छन् । उनले भने - 'हामी अहिले यस्तो समयमा छौं जहाँ अल्गोरिदमले मानिसको मानसपटल माथि कब्जा जमाईरहेको छ । यस्तो समयमा भ्रामक सूचनाबाट नागरिकलाई जोगाउनु र सही सूचना प्रवाह गर्नु अब पत्रकारिताको मुख्य चुनौती हो ।'

उनले पत्रकारिता केवल समाचार लेख्नु मात्र नभई समाजका समस्यालाई वर्गीकरण गरेर तिनको समाधानका लागि पुलको काम गर्नु पनि रहेको बताए । मल्लले जापानमा बढ्दै गएको नेपालीहरूको संख्यासँगै थपिएका सामाजिक समस्याहरूप्रति पनि ध्यानाकर्षण गराए । विशेष गरी जापानमा हुर्कँदै गरेको दोस्रो पुस्ताले नेपाली भाषा, कला र सँस्कृति बिर्सिंदै गएकोमा उनले चिन्ता व्यक्त गरे । 'हाम्रा नानीबाबुहरू हुर्कदैं छन् तर नेपाल बिर्सिदै छन् । भाषा बिर्सिएपछि हजुरबा-हजुरआमासँगको सम्बन्ध र हाम्रो राष्ट्रियताको त्यान्द्रो पनि चुँडिन सक्छ,' मल्लले भने ।

समारोह महासंघका अध्यक्ष रविन्द्र श्रेष्ठको सभापतित्व रहेको थियो भने उपाध्यक्ष लक्ष्मी पौडेलले स्वागत मन्तव्य राखेका थिए । सचिव अर्जुन लामिछानेले सञ्चालन गरेको कार्यक्रममा जापानमा क्रियाशील विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूको बाक्लो उपस्थिति रहेको थियो । सो अवसरमा जापानमा नेपाली पत्रकारिताको विकास, पत्रकारहरूको पेशागत एकता र सामाजिक संस्थाहरूबीचको सहकार्यका विषयमा अन्तरक्रिया समेत गरिएको थियो । स्मरण रहोस् पत्रकार मल्ल कोभिड-१९ को संक्रमणकालिन समयमा जापानमा रहेको नेपाली समुदायलाई सूचनाको सेवामा उत्कृष्ट योगदान पुर्‍याएको भन्दै जापान अध्यागमन ब्युरोद्वारा पनि सम्मानित भएका थिए ।

GMT international
Published by: GMT International Co. Ltd., 2-14-4 Hyakunincho, Shinjuku, Tokyo 169-0073, Tel/Fax: 03-5937-5314, Mobile: 080-4150-5314 (Viber Ok)
www.gmt-intl.com, www.samudrapari.com, Email: newspaper@gmt-intl.com, Editor in Chief: Tilak Malla, Designed By: Sagar Khadka